



ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy  
2012, Volume: 7, Number: 2, Article Number:D0091

**NWSA-FINE ARTS**

Received: December 2011

Accepted: April 2012

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 [www.newwsa.com](http://www.newwsa.com)

**Elvan Gün Duru**

**H. Seval Köse**

Mehmet Akif Ersoy University

[egun@mehmetakif.edu.tr](mailto:egun@mehmetakif.edu.tr)

[skose@mehmetakif.edu.tr](mailto:skose@mehmetakif.edu.tr)

Burdur-Turkey

**KLASİK MÜZİK DİNLEMENİN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SINAV BAŞARILARINA  
ETKİSİ**

**ÖZET**

Çalışmanın amacı, klasik müzik dinlemenin ilköğretim öğrencilerinin sınav başarıları üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Çalışmada öntest-sontest'e dayalı kontrol ve deney gruplu deneysel model kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, 3 hafta boyunca, seçilmiş klasik müzik eserlerini dinleyen grubun öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Klasik müzik dinleyen grubun akademik başarısında, dinlemeyen gruba oranla anlamlı düzeyde artış saptanmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Akademik Başarı, İlköğretim,  
İlköğretim Öğrencileri, Klasik Müzik,  
Müzik Dinlemek

**THE EFFECT OF LISTENING TO CLASSICAL MUSIC ON THE EXAM ACHIEVEMENT OF  
THE PRIMARY SCHOOL STUDENTS**

**ABSTRACT**

The purpose of this study is to investigate the effect of listening to classical music on the exam achievement of primary school students. The experimental method with control and experimental group and which is based on pre and post tests has been used in the survey. According to the findings in the survey, a revealing difference has been found between the pre and post test points of the group who listened to the selected classical music throughout 4 weeks. The results revealed that the academic achievement of the experimental group has been increased compared to control group.

**Keywords:** Academic Achievement, Primary School,  
Primary School Students, Classical Music,  
Listening to Music

## 1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Başarı, okul ortamında belirli bir ders ya da akademik programdan bireyin ne derece yararlandığının bir göstergesidir. Eğitimde başarı genellikle, okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesi olan "Akademik Başarı" kavramı ile tanımlanmaktadır. (Carter ve Good, 1973). Akademik başarı, bireyin psikomotor ve duyuşsal gelişiminin dışında kalan, bütün program alanlarındaki davranış değişmelerini ifade eder (Erdoğan, 2006).

Öğrencilerin okul başarılarının artırılması giderek büyüyen bir sorun olmakla birlikte, öğretim yılı sonunda karşılaşılan başarısızlıklar konusunda herkes birbirini suçlamaktadır. Veliler, okul ve öğretmenleri, öğretmenler sistemi ve öğrencilerin yeterince çalışmamasını neden olarak gösterirken, öğrenciler ise çalıştıkları halde başarılı olamadıklarını söylemektedirler (Küçükahmet, 1998).

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen fakat zihinsel olmayan çeşitli etmenler bulunmaktadır (Şerefli, 2003). Bu konu ile ilgili yapılan çalışmalarda (Kasatura, 1967; Kayhan 1996; Sönmez, 1999; Başaran, 1997) görüşlerin; başarıyı etkileyen değişkenlerin öğrenciden, öğretmenden, aileden, çevreden ve okuldan kaynaklanan faktörler üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Bireyin eğitim-öğretim süreci içerisinde, bilişsel öğrenme yaşantıları önemli bir yer tutmaktadır. Bu öğrenme sürecinde olabildiğince çok sayıda duyu organına hitap etmek, öğrenmenin etkililiği açısından gereklidir. Bu bağlamda, eğitimin bütün dallarında olduğu gibi müzik eğitiminde de amaç bireyi duyuşsal, bilişsel ve devinışsel açıdan geliştirmek ve onun davranışlarında bu yönde istendik değişiklikler oluşturmaktır (Şendurur ve Barış, 2002: 166). Bu nedenle müzik eğitimini diğer eğitim alanlarından ayrı düşünmemek gerekmektedir.

"Müzik, özü itibarıyla eğitsel bir nitelik taşır. Herkes, müzikle ilişkisinin biçimine, yönüne, kapsamına ve derecesine göre ondan bir şey alır; bir şey edinir; bir şey kazanır" (Uçan, 1996: 30). İnsanın müzikle olan ilişkisi ister çalma-söyleme, ister yaratma ya da dinleme şeklinde olsun, müziğin insanlar üzerinde olumlu etkileri olabileceğini söylemek mümkündür.

"Müzik ve duygular arasındaki güçlü ilişki nedeniyle sınıf içinde müziği kullanma, öğrenmeye yol açan olumlu duygusal ortamın yaratılmasına yardım eder. Ayrıca, kimi parçaların, dinleme konsantrasyon becerilerinin geliştirilmesinde de katkısı olduğu bilinmektedir. ABD'deki temel becerilere dönüş hareketi matematik fen ve okuma yazmaya daha çok zaman vermek amacıyla okullardaki müzik eğitimini geri plana atmıştır. Hâlbuki matematiksel ve bilimsel düşünmenin geliştirilmesi ile müzik eğitimi arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır" (Demirel, Başbay, Erdem, 2006: 33).

Müziksel zekâ alanına yönelik etkinlikler öğrencilerin ilgilerini farklı bir alana çektiği için okul ortamına adaptasyonlarının sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. "17 ülkede, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin fen dersi başarısı üzerine yapılan bir taramada Macaristan, Japonya ve Hollanda ilk üç sırada yer almıştır. Bu ülkeler temel eğitim programlarına müziği ve sanat eğitimini etkili bir biçimde katan ülkelerdir. Belki de gelecekte bir gün müzik eğitimiyle matematik ve fen başarıları arasında direkt bir ilişki bulunacaktır" (Tarman, 2002: 19). Müzik eğitiminin diğer zekâ alanlarına katkısının olup olmadığı hakkında araştırmalar sürmektedir.

Amerikan psikoloji derneğinin gerçekleştirdiği bir araştırmaya göre, yapılan 20 incelemenin sonuçları, müzik dinlemenin çocukların başarısında olumlu bir etken olduğunu göstermiştir. İlkokul öğrencileri üzerinde yapılan bu araştırma, müzik dinlemenin bilişsel olguları öğrenmede pozitif bir etki yarattığını göstermektedir (Şendurur ve Barış, 2002: 170).

Müziğin öğrenme potansiyeline katkısını araştırmış olan Bulgar psikiyatır ve eğitimci Lozanov, yaptığı araştırmalarda kolay ve kalıcı öğrenmenin, beyin alfa dalgası ortamındayken gerçekleştiğini belirlemiştir. Lozanov'un test ettiği belli ritimdeki bazı klasik müzik parçalarının beyin dalgalarını 8 Hz. ile 12 Hz. aralığına düşürerek beyin alfa dalgaları yaymaya başlamasını sağladığını gözlemiştir. Lozanov'a göre bu duruma yol açan etkili parçalar 60 vuruşlu, largo tempolu, 3/4'lük ya da 4/4'lük barok müzik eserleridir (Kutluay, 2006: 1).

Fransız tıp ve bilim akademileri üyesi Dr. Alfred Tomatis'e göre beyin elektriksel olarak şarj olmasında kulaklar anahtar bir rol oynamaktadır. Beyin hücrelerindeki elektriksel enerjinin azalması konsantrasyonun bozulmasına ve yorgunluğa sebep olmaktadır. Bu durumda beyin piller gibi şarj edilmesi gerekmektedir. Tomatis, beyin enerjisiyle şarj edilmesi yollarından biri olarak 5000 ila 8000 Hz arasında yüksek frekanslar içeren müziklerin dinlenmesinin olduğunu saptamıştır. Yıllar süren analizlerden sonra Tomatis bu frekans aralığındaki seslerin Mozart müziklerinde çok sayıda mevcut olduğunu tespit etmiştir. Tomatis'e göre kulak salyangozunu dolduran "corti" hücrelerinin titreşmesi jeneratör vasıtası görerek beyin yeniden şarj edilmesini sağlamaktadır (Kutluay, 2006: 2).

Müziğin hafıza üzerindeki etkilerini araştıran başka bir çalışmada ise, müzik eğitimi alan kişilerin uzun süreli hafıza yönünde daha avantajlı oldukları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda müzik eğitiminin uzun süreli ve işleyen bellek üzerinde olumlu etkileri olduğu belirtilmiştir (Franklin, Moore, Yip, Jonides, Rattray, Moher, 2008: 353). Müzik dinlemenin ve müzik eğitimi almanın bilişsel faaliyetler üzerindeki etkileri, pek çok araştırmalarda olumlu sonuçlar vermiş olsa da dinlenen müzik türünün araştırmalarda önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.

Bu bağlamda araştırmamızın problem cümlesi "Klasik müzik dinlemenin ilköğretim öğrencilerinin sınav başarılarına etkisi var mıdır?" olarak belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

- Deney ve kontrol gruplarının ön-test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
- Deney ve kontrol gruplarının son-test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
- Deney grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
- Kontrol grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

## **2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICIENCE)**

Bu araştırma, klasik müzik dinlemenin ilköğretim öğrencilerinin sınav başarıları üzerindeki etkisini saptamayı amaçlamaktadır. Araştırma, literatürde yer alan ve klasik müzik dinlemenin başarı üzerindeki etkisini konu alan çalışmalara dayalı olarak yapılmıştır. Ayrıca, ilköğretim öğrencilerinin başarılarının arttırılması konusunda

yapılan çalışmalara katkıda bulunacak olması ve yeni yapılacak araştırmalara ışık tutması yönünden önem taşımaktadır.

### 3. DENEYSSEL YÖNTEM (EXPERIMENTAL METHOD)

Araştırmanın modeli öntest, sontest'e dayalı deney ve kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır. Çalışmada, öntest olarak belirlenen Seviye Belirleme Deneme Sınavı uygulandıktan sonra, deney grubuna 3 hafta boyunca belirli derslerde dinletilecek klasik müziğin deney grubunun başarısı üzerindeki etkisini ve bu yolla başarılarının arttırılıp arttırılamayacağını belirlemek amacıyla öntest sontest'e dayalı deney ve kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır.

Çalışma grubu Burdur Gazi İlköğretim okulunda öğrenim gören ikinci kademe öğrencileridir. Her sınıf düzeyinden 1 deney, 1 kontrol grubu olmak üzere iki sınıf belirlenmiştir. Deney-kontrol gruplarının belirlenebilmesi ve klasik müzik dinlemek için hangi derslerin hangi bölümünün ayrılacağı konusunda öğrenciler ve velilerin görüşlerine başvurulmuştur. Uygulamayı onaylamayan veli ve öğrencilerin bulunduğu sınıflar kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Klasik müzik dinleme uygulamasının Görsel Sanatlar, Teknoloji Tasarımı, Müzik dersleri ve okuma saatlerinde ve öğretmenin uygun bulacağı sürede yapılması uygun görülmüştür. Uygulama süresinin; öğretmenlerle görüşülerek, ders saatinin 20 dakikasını kapsayacak şekilde olması kararlaştırılmıştır. Bu 20 dakikalık sürede öğrenciler seçilen eserleri dinlerken kitap okuma ve ders çalışma faaliyetlerini yapmışlardır.

Velilerin ve öğrencilerin görüşlerinin alınması ve klasik müzik dinleme uygulamasının yapılabilmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Burdur Valiliği'nden gerekli izinler alınmış, sınıfların müzik dinlemeye uygun hale getirilmesi amacıyla her sınıfa bilgisayar ve ses sistemi yerleştirilmiştir.

Öğrencilere dinletilmesi uygun görülen klasik müzik eserleri literatüre uygun olarak Mozart, Bach, Beethoven ve Vivaldi'nin eserleri arasından seçilmiştir. Eserlerin, araştırmacı tarafından öğrencilerin dikkatini dağıtmayacak, yoğun iniş ve çıkışları olmayan, melodi ve armoni bakımından karmaşıklıktan uzak olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca müzik dinletilirken ses seviyesi de ortama uygun olarak, öğrencilerin okumalarını ve çalışmalarını engellemeyecek düzeyde tutulmuştur.

Mart dönemi Seviye Belirleme sınav sonuçları araştırmanın öntest verilerini oluşturmaktadır. Nisan dönemi sonuçları ise sontest verilerini oluşturmaktadır. Seviye Belirleme Sınavı öğrencilerin sayısal, sözel ve genel kültür derslerine ilişkin başarılarını ölçen çoktan seçmeli bir sınav olması nedeniyle öntest ve sontest olarak belirlenmiştir.

Verilerin analizinde SPSS 15.0 paket programından yararlanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanlarının iki grup bakımından karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarının sontest puanları ile karşılaştırılmasında ise bağımlı iki örnek t-testi kullanılmıştır.

### 4. BULGULAR (FINDINGS)

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin deney ve kontrol gruplarına göre dağılımlarının frekans(f) ve yüzde(%) değerleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Deney ve kontrol grubunun frekans ve yüzde dağılımları  
(Table 1. Frequency and percentage distributions of the experimental  
and control groups)

	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
6.Sınıf	21	38,2	21	38,2
7.Sınıf	17	30,9	17	30,9
8.Sınıf	17	30,9	17	30,9
TOPLAM	55	100	55	100

Araştırmaya katılan toplam 110 öğrencinin deney ve kontrol gruplarındaki sayıları eşittir. Gruplarda 6. Sınıftan 21'er (%38,2), 7. Sınıftan 17'şer (%30,9) ve 8. Sınıftan 17'şer (%30,9) öğrenci bulunmaktadır

#### 4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About First Subproblem)

"Deney ve kontrol gruplarının ön-test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?" alt problemine ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Deney ve kontrol gruplarının ön-test puanları arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin bağımsız örneklem t-testi bulguları  
(Table 2. Independent sample t-test findings based on the meaningful difference between the pre-test points of the experimental and control groups)

	Grup	n	x	ss	sd	t	p
Öntest	Deney	55	399,65	49,68	108	1,24	,22
	Kontrol	55	385,37	69,44			

Tablo 2'ye göre, deney ve kontrol gruplarının öntest puanları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir.  $t(108)=1,24$ ,  $p>,05$ . Deney ve kontrol gruplarının öntest puan ortalamalarının denk olduğu söylenebilir. Başlangıçta puanlar arasında anlamlı bir fark olmaması yapılacak deney için olumlu bir bulgudur.

#### 4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About Second Subproblem)

"Deney ve kontrol gruplarının sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?" alt problemine ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Deney ve kontrol gruplarının sontest puanları arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları  
(Table 3. Independent sample t-test findings based on the meaningful difference between the post test points of the experimental and control groups)

	Grup	n	x	ss	sd	t	p
Sontest	Deney	55	415,53	44,16	108	2,22	,02
	Kontrol	55	390,57	70,83			

Tablo 3 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.  $t(108)=2,22$ ,  $p<,05$ . Öntest puanları arasında anlamlı fark bulunmayan deney ve kontrol gruplarının sontest puanları arasında ,05 düzeyinde

anlamli bir fark ortaya cikmasi calismannin sonuclari bakımından dikkat çekici ve önemlidir.

#### 4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About Third Subproblem)

"Deney grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?" alt problemine ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Deney grubunun öntest-sontest puanları arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin bağımlı iki örnek t-testi sonuçları  
(Table 4. Paired sample t-test findings based on the meaningful difference between the pre and post test points of the experimental group)

	Ölçüm	n	x	ss	sd	t	p
Deney Grubu	öntest	55	399,65	49,68	54	5,38	,00
	sontest	55	415,53	44,16			

Tablo 4'teki bulgular incelendiğinde, deney grubunun öntest ve sontest puanları arasında bağımlı örneklem t-testi sonuçlarına göre anlamlı fark olduğu görülmektedir.  $t(54)=5,38$ ,  $p<,05$ . Deney grubunun öntest ve sontest puan ortalamaları arasında 16 puanlık bir artış olması ve bu farkın ,05 düzeyinde anlamlı olması göze çarpmaktadır.

#### 4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About Fourth Subproblem)

"Kontrol grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?" alt problemine ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 5. Kontrol grubunun öntest-sontest puanları arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin bağımlı iki örnek t-testi sonuçları  
(Table 5. Paired sample t-test findings based on the meaningful difference between the pre and post test points of the control group)

	Ölçüm	n	x	ss	sd	t	p
Kontrol Grubu	öntest	55	385,37	69,44	54	1,44	,16
	sontest	55	390,57	70,83			

Tablo 5'teki bulgulara göre kontrol grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır.  $t(54)=1,44$  ve  $p>,05$ . Klasik müzik dinletilmeyen kontrol grubunun ilk testten ve 4 hafta sonra uygulanan ikinci testten aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan fark olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre, klasik müzik dinletilmeyen kontrol grubunun başarı durumunda anlamlı bir artış olmadığı söylenebilir. Bu durum araştırma sonuçları açısından oldukça önemlidir.

#### 5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

Araştırma sonuçlarına göre; 3 hafta boyunca, veliler tarafından belirlenen 4 dersin 20 dakikasında, önceden belirlenmiş klasik müzik eserlerini dinleyen deney grubunun sontest puanlarında, öntest puanlarına göre anlamlı düzeyde artış gözlemlenmiştir. Kontrol grubunun sontest puanlarının ortalamasında 5,20 puanlık bir artış olmasına rağmen istatistiksel açıdan anlamlılık tespit edilmemiştir. Bu bağlamda, klasik müzik dinlemenin ilköğretim öğrencilerinin sınav başarıları üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda, ilköğretim müzik öğretmenlerinin klasik müziği sevdirmek ve dinletmek konusunda daha duyarlı olmaları önerilmektedir. İlköğretim okullarında teneffüs zamanlarında klasik müzik yayını yapılabilir. Öğrencilerin ve velilerin bu konuda bilinçlenmeleri ve haberdar olabilmeleri amacıyla, konuya ilişkin yapılmış araştırmaların ve yayınların sınıf ortamına getirilerek öğrencilerle paylaşılması da öneriler arasındadır.

Müziğin başarı üzerindeki etkilerinin, farklı müzik türlerini ve toplumun farklı yaş, statü vb. gruplarını da içerecek nitelikteki bilimsel çalışmalar yoluyla ortaya konulmasının, müzik eğitimine yönelik bakış açısına katkıları olacağı düşünülmektedir.

#### **KAYNAKLAR (REFERENCES)**

1. Başaran, İ.E., (1997). Eğitim psikolojisi. Ankara: Özkan Matbaacılık Sanayi Ltd. Şti.
2. Carter, V. and Good, E., (1973). Dictionary of education, 4. Baskı. New York: McGraw Hill Book Company.
3. Demirel, Ö., Başbay, A. ve Erdem E., (2006). Eğitimde Çoklu Zeka Kuram ve Uygulama. Ankara: Pegem A Yayıncılık, ss. 33.
4. Erdoğan, Y.M., (2006). Yaratıcılık ile öğretmen davranışları ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. Sosyal Bilimler Dergisi, 5(17), ss:95-106.
5. Franklin, M.S., Moore, K.S., Yip, C.Y., Jonides, J., Rattray, K., and Moher, J., (2008). The effects of musical training on verbal memory. Psychology of Music, 36(3), pp:353-365.
6. Kasatura, İ., (1990). Okul başarısından hayat başarısına. Ankara: Altın Kitapları Yayınevi.
7. Kayhan, Ü., (1991). Eğitim araçlarından yararlanmada karşılaşılan sorunlar ve ileriye dönük hedefler. Eğitimde Yeni Arayışlar 1. Sempozyumu (13-14 Nisan) bildirisi, İstanbul.
8. Kutluay, E., (2006). Çocuğunuza müzik dinlettirin. [www.santralmuzik.com/003\\_cozmuz.htm](http://www.santralmuzik.com/003_cozmuz.htm) adresinden 16.05.2010 tarihinde alınmıştır.
9. Küçükahmet, L., (1998). Öğretim ilke ve yöntemleri. İstanbul: Alkım Yayınları.
10. Şendurur, Y. ve Barış, D.A., (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1), ss:165-174.
11. Şerefli, K.A., (2003). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst.
12. Tarman S., (2002), Çoklu Zekâ Kuramının Lise Programlarında Uygulanabilirliği. 2000'li Yıllarda Lise Eğitimine Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu, İstanbul, ss:19.
13. Uçan A., (1996). İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss:30.